

Terry Pratchett

SON KAHRAMAN

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Delji

“Şarkıcıyı kimse hatırlamaz. Şarkıdır, hatıradaki kalan.”

Terry Pratchett

1948 yılında İngiltere, Buckinghamshire’da doğan Terry Pratchett, çağdaş fantezi ve mizah edebiyatının önde gelen isimlerinden biridir. Hayal gücü Büyük A’Tuin’in zihni kadar geniş, kalem ise Rincewind’in cesareti kadar bükülgen olan Terry Pratchett, yarattığı Diskdünya evrenine 41 roman ve irili ufaklı yan kitaplar sığdırmayı başardı. Yetişkinler için olduğu kadar çocuklar için de yazdı: “Yazdığım yazacağım en iyi kitap,” dediği *Ulus* ile 2010 İngiliz Yazarlar Ödülü’nü, genç okurlara yönelik bir Diskdünya romanı olan *Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri* ile de İngiltere’nin en saygın çocuk edebiyatı ödülü olan Carnegie Madalyası’nı kazandı. Ayrıca, *Johnny Maxwell* üçlemesi ile *Viran Şatodaki Ejderhalar*, *Cadının Elektrikli Süpürgesi* ve *Noel Baba’nın Takma Sakalı* gibi öykü derlemeleri de yazarın külliyatını süsledi. İlki 1983 yılında yayımlanan ve sonrasında tüm dünyada 100 milyondan fazla satan Diskdünya kitapları, Terry Pratchett’a büyük bir şöhret ve devasa bir hayran kitlesi kazandırdı. Seri; film ve dizilere, tiyatro, radyo ve bilgisayar oyunlarına uyarlandı. Kısa süre içinde edebiyatın kült isimlerinden biri hâline gelen Pratchett, eserleriyle sayısız ödül kazandı, fahri doktoralar aldı, şövalye ilan edildi, turnelerde binlerce kitap imzaladı.

Aralık 2007’de Alzheimer’a yakalandığını duyuran Sör Terry, 2015 yılında yine bu hastalık sebebiyle hayatını kaybetti. Ya da daha doğrusu, boyut değiştirerek, *buradaki* hayranlarını öksüz bıraktı. Bugün hâlâ aramızda dolaştığını rivayet edenler de var; çünkü ne de olsa, onun da dediği gibi, “dünyada yarattığı dalgalardan tamamen yok olmadan hiç kimse tam anlamıyla ölmez...”

Terry Pratchett, İngiltere’de, Kitap Raflardan En Çok Araklanan Yazarlar Listesi’nde hâlâ başı çekiyor.

Niran Elçi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü mezunu olan Niran Elçi, 2001 yılından beri çeviri yapıyor. Bugüne dek yüzden fazla eseri Türkçeleştirdi. Dilimize kazandırdığı yazarlar arasında Terry Pratchett, Doris Lessing, George Saunders, John Wyndham, J.R.R. Tolkien, Robert Jordan, Bram Stoker ve George Orwell gibi isimler bulunan Niran Elçi, *Karaböcü* serisi, *Adamı Zorla Cadı Yaparlar*, *Kurabi’ye Uçan Omlet* gibi çocuk kitaplarının da yazarıdır.

SON KAHRAMAN

© 2022, Tudem Yayın Grubu

1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2001, 2002, Terry ve Lyn Pratchett; Paul Kidby ve Sandra Kidby

İlk baskı 2001 yılında, İngiltere’de *The Last Hero* adıyla Orion Publishing Group Ltd, London’a ait Victor Gollancz Ltd tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: Terry Pratchett

RESİMLEYEN: Paul Kidby

TÜRKÇELEŞTİREN: Niran Elçi

EDİTÖR: Ümit Mutlu

DİZİ EDİTÖRÜ: Burhan Düzçay

GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara

Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Nisan 2022 (2000 adet)

ISBN: 978-625-7314-61-9

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

Terry Pratchett

SON
KAHRAMAN

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI - 27

Delij

İhtiyar Vincent'ı
sevgiyle anıyoruz...

Bu hikâyenin geçtiği yer, dev bir kaplumbağanın kabuğuna tünemiş dört filin sırtındaki bir dünya.

Uzayın avantajı budur: Hemen her şeyi barındırabilecek kadar büyüktür ve bu yüzden orada, eninde sonunda *her şeyi* bulabilirsiniz. Tabii insanlar on altı bin kilometre uzunluğunda bir kaplumbağayı veya üç bin iki yüz kilometre yüksekliğinde filleri garipser ve bu da, insan beyninin *düşünmeye* uygun olmadığını, muhtemelen yalnızca kanı serinletsin diye yaratıldığını gösterir. İnsan beyni, salt *büyüklüğü*n bile şaşırtıcı olduğuna inanır. Büyüklükte şaşırtıcı bir taraf yoktur oysa. Kaplumbağalar şaşırtıcıdır, filler fevkaladedir ama *büyük* bir kaplumbağa olması, *herhangi* bir yerde *herhangi* bir kaplumbağa olması kadar şaşırtıcı değildir.

Hikâyenin çıkış noktası ise biraz karmaşıktı. İnsanların, yasak şeyleri sırf yasak oldukları için yapma dürtüsü vardı işin içinde. Yeni ufuklar keşfetme ve o ufukların ötesinde yaşayanları *öldürme* arzusu vardı. Gizemli yazmalar vardı. Cezerye vardı. Ama en çok, pek yakında bir gün her şeyin sona ereceği *bilgisi* vardı.

Bu arada, “Ah, ama hayat devam ediyor,” der insanlar, biri öldüğünde. Ama ölmüş olanın bakış açısından bakılırsa, etmez. Devam eden, evrendir. Merhum kişi yaşama işini tam da yeni yeni kapmaya başlamışken bir hastalık, bir kaza –veya buradaki örnekte görüldüğü gibi bir *cezerye*– yüzünden her şey avuçlarından kayar gider. Neden öyle olması gerektiği, hayatın anlaşılmaz sırlarından biridir.

Bunun karşısında da insanlar ya dua etmeye başlar ya da çok ama çok öfkelenirler.

Hikâyenin başlangıcı onbinlerce sene öncesine dayanıyor.

Vahşi ve fırtınalı bir geceydi. Dünyanın merkezindeki dağdan aşağı minik bir alev iniyordu. Onu taşıyan (ama şu an göremediğimiz) kişi kayadan kayaya atlıyor, arada bir kayıp düşüyormuş gibi kesik kesik hareket ediyor, zikzaklar çiziyordu.

Bir noktada, takip ettiği yol bir kıvılcım şeridine dönüştü ve bir yarığın dibindeki kar birikintisinde sona erdi. Ama adam, karların içinden elini uzattı ve dumanları tüten meşalenin ucundaki közleri havaya kaldırdı. Tanrıların gazabıyla ve kendine has bir espri anlayışıyla esen rüzgâr, közleri bir kez daha alevlendirdi...

Ondan sonra, ateş bir daha asla sönmedi.

Hikâyenin *sonu* ise dünyanın yükseklerinde başladı ama halkalar çizerek alçaldı, alçaldı, kadim ve modern Ankh-Morpork şehrine yaklaştı. Bu şehirde *her şeyin* alınıp satılabildiği söylenirdi; hatta istediğiniz şey onlarda yoksa, sizin için çalabilirlerdi de.

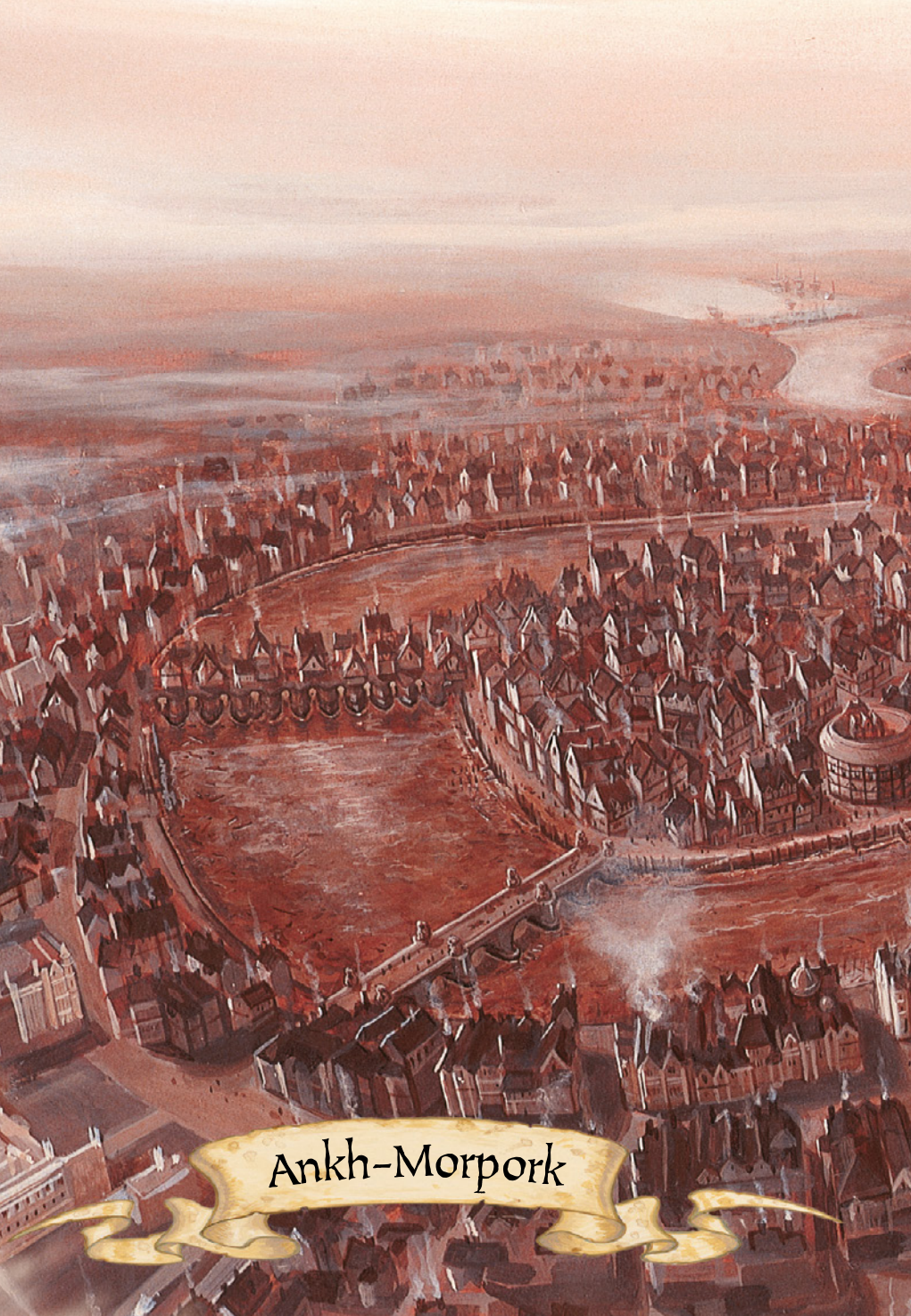
Hatta bazıları düşleyebilirdi bile...

Şu anda altındaki belli bir binayı arayan yaratık, eğitilmiş bir Anlamsız Albatros'tu. Bu kuş, dünyanın standartlarına göre o kadar sıradışı değildi* ama anlamsız bir yaşam sürdürüyordu: Tüm hayatını Kenar ile Merkez arasında aylak aylak mekik dokuyarak geçiriyordu. Anlamlı bir hayat mıydı bu yani şimdi?

Ama bu albatros mutluymuş; ayağına bağlanmış, rahatsız edici mesaj silindirine rağmen hem de. Çünkü yanında bir de hamsi vardı ve bu, Anlamsız Albatroslar için bile son derece iyi, anlamlı bir anlaşmaydı. (Ki bu düşünceye göre, albatrosların, tamamen anlamsız olmasalar dahi en azından hayli aptal oldukları çıkarılabilir.)

Yani hiç de insanlar gibi değil.

* Örneğin, Cumhuriyetçi Arılarla karşılaştırıldığında. Cumhuriyetçi Arılar arı gibi çalışmak yerine kovanda kalıp komiteler kuruyor, kendilerine daha fazla bal verilmesi için teklif sunup teklife olumlu oy veriyorlardı.

Ankh-Morpork

İnsanın en büyük düşlerinden birinin uçmak olduğu söylenir. Aslında bu düş, en büyük düşü daldan düşmek olan atalarına dayanır. Gerçi insanlığın en büyük düşleri arasında dişleri olan kocaman botlar tarafından kovalanmak da vardır ama kimse bu düşlerin *anamlı* olması gerektiğini söylemez zaten, değil mi?

Üç meşgul saat sonra Ankh-Morpork Ataerki Lord Vetinari, Görünmez Üniversite'nin ana salonunda dikiliyordu ve *etkilenmişti*. Sihirbazlar, bir sorunun ne kadar acil olduğunu anladıktan,

gidip öğle yemeklerini yedikten ve puding hakkında tartıştıktan sonra, çok hızlı çalışabiliyorlardı.

Ataerk'in görebildiği kadarıyla çözüm bulma yöntemleri Yaratıcı Bir Şamataydı. Çözüm aradıkları sorun, "Bir şiir kitabını kurbağaya çevirmek için en iyi büyü hangisidir?" ise, *yapmayacakları tek şey, Edebî Çevrelerde Öne Çıkan İkiyaşayışlı Büyüleri: Bir Karşılaştırma* gibi isimleri olan kitaplara bakmaktı. Bu, bir şekilde, hileye başvurmak olurdu. Sihirbazlar bunun yerine, bir karatahtanın önüne toplaşip tartışmaya başlarlar, tebeşiri birbirlerinin elinden kaparlar ve tebeşiri az önce tutmuş olan kişinin yazdığını, elbette cümle daha tamamlanmamışken silerlerdi. Ama bu yöntem bir şekilde işe yarıyor gibiydi.

Salonun ortasında bir şey duruyordu ve bu şey, sanat eğitimi almış olan Ataerk'in gözüne, çerçöple çevrili büyük bir büyüteçmiş gibi görünüyordu.

"Teknik olarak, lordum, her yeri görebilen bir hepgöreç bu," dedi Rektör Ridcully. Ridcully, teknik olarak, Bilinen Tüm Sihirbazların önderiydi.*

"Gerçekten mi? Olağanüstü."

"Her yeri ve her zamanı görüyor," diye devam etti Ridcully, kendisi de pek etkilenmemiş gibi.

"Ne kadar da faydalı."

"Evet, herkes öyle diyor," dedi Ridcully asık suratla, durduğu yerde tepinerek.

"Fakat sorun şu ki... lanet şey her yeri

* Yani Rektör Ridcully'yi bilen ve peşinden gitmeye razı olan tüm sihirbazların önderiydi.

görebildiğinden, herhangi bir yeri görmesini sağlamak neredeyse imkânsız. En azından, görmeye değer bir yeri. Hem, evrende ne kadar çok yer olduğunu bilseniz şaşarsınız. Ne kadar çok zaman olduğunu da.”

“Biri yirmi geçe mesela,” dedi Ataerk.

“Diğer zamanların yanı sıra evet, o da var. Bir göz atmak ister misiniz lordum?”

Lord Vetinari ihtiyatla yaklaştı ve büyük, yuvarlak camın içine baktı. Kaşlarını çattı.

“Tek görebildiğim, camın arkasında olanlar,” dedi.

“Şey, çünkü buraya ve şu âna ayarlı efendim,” dedi, aleti ayarlamakta olan genç sihirbaz.

“Ah, anlıyorum,” dedi Ataerk. “Aslında bunlardan sarayda da var. Biz onlara pen-ce-re diyoruz.”

“Eh, ama... eğer bunu yaparsam,” dedi sihirbaz ve camın çerçevesine bir şey yaptı, “diğer yana bakar.”

Lord Vetinari kendi yüzüne baktı.

“Bunlara da ay-na diyoruz,” dedi, bir çocuğa açıklarmış gibi.

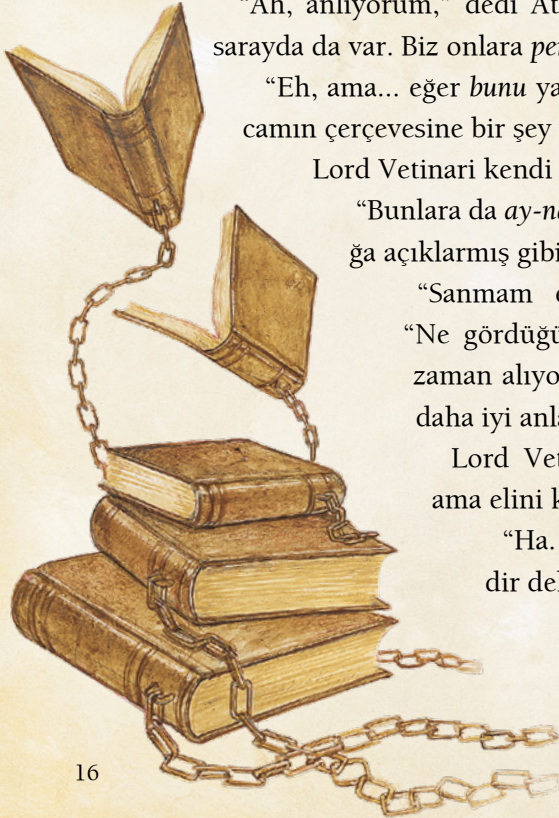
“Sanmam efendim,” dedi sihirbaz.

“Ne gördüğünüzü fark etmeniz biraz zaman alıyor. Elinizi kaldırılabirseniz daha iyi anlayabilirsiniz...”

Lord Vetinari ona sert sert baktı ama elini kaldırıp hafifçe salladı.

“Ha. Ne ilginç. Senin adın nedir delikanlı?”

“Ponder Stibbons efendim. Hiç Tavsiye Edilmeyen Şekillerde Uygula-

lamalı Büyü Departmanının yeni başkanıyım efendim. Aslında, efendim, işin zor tarafı hepgöreci *yapmak* değil, çünkü bu yalnızca eski moda kristal kürenin biraz daha geliştirilmiş hâli. İşin zor kısmı, görmek istediğiniz şeyi göstermesini sağlamak. Tıpkı bir telin ayarını yapmak gibi ve eğer...”

“Pardon, *ne* uygulamalı büyü dedin?” dedi Ataerk.

“Hiç Tavsiye Edilmeyen Şekillerde efendim,” dedi Ponder rahatça; sorudan, bodoslama dalıp diğer yandan çıkarak kaçınmayı umarmış gibi. “Her neyse... Doğru bölgeye ayarlayabileceğimizi *düşünüyorum* ama. Olağanüstü güç tüketiyor gerçi. Bir gerbil daha kurban etmemiz gerekebilir...”

Sihirbazlar aletin etrafına toplanmaya başladılar.

“Geleceği görebiliyor musun?” dedi Lord Vetinari.

“*Teorik olarak*, evet efendim,” dedi Ponder. “Ama bunu... hiç tavsiye etmem, çünkü yaptığımız ilk denemeler, olayın yalnızca *gözlemlenmesinin* bile faz uzayındaki dalga-biçimini yıkabileceğini gösteriyor.”

Ataerk’in yüzünde tek kas kıpırdamadı.

“Affedersin, Üniversite’nin akademik kadrosunu tam olarak takip edemiyorum,” dedi. “Sen, kurutulmuş kurbağa hapı kullanması gereken misin?”

“Hayır efendim. O bizim Veznedar efendim,” dedi Ponder. “Hapları alması gerekiyor, çünkü kendisi *deli*, efendim.”

“Ah,” dedi Lord Vetinari. Bu sefer yüzünde bir ifade *vardı*: aklından geçeni söylemekten kararlılıkla kaçınan bir adamın ifadesi.

“Bay Stibbons’ın *kastettiği şey*, lordum,” dedi Rektör, “böyle, ee... var *sayılabilecek* milyarlarca gelecek olduğu. Yani onların hepsi... geleceğin *olası* şekilleri. Ama anlaşılan, *baktığımız* ilk olasılık, gelecek oluveriyor. Ve bu gelecek, sizin istediğiniz gelecek olmayabiliyor. Belirsizlik İlkesiyle ilgili bir şeymiş.”

Terry Pratchett

SON KAHRAMAN

Resimleyen: Paul Kidby

Dünyayı kesin kıyametten kurtaranlar genellikle ödüllendirilmezler; çünkü kesin kıyamet gerçekleşmediğinden, insanlar kıyametin kesinliğinden emin olamazlar ve bu yüzden, ödül olarak basit bir övgüden daha elle tutulur bir şey vermekte cimri davranırlar...

Hele de bu kahraman Rincewind'se. Zira artık Rincewind için dünyayı kurtarmak, Ankh-Morpork'a koku salmaktan farksız.
(Evet; korku değil, *koku*.)

Fakat bu kez olaylar biraz daha karmaşık. Her şeyden önce, ekip karmaşık. Başarısız bir sihirbaz, kabuğuna sığmayan bir dâhi ve yeşil sabun kokan bir yüzbaşı, hayatlarını "kahramanlık" işiyle tüketmiş Gümüş Ordu'yla başa çıkabilir mi?

Ya da *tanrılar* bu işe dur diyebilir mi?

Diskdünya'nın yirmi yedinci kitabı *Son Kahraman*, Paul Kidby'nin muhteşem görselleri eşliğinde, tanrılara ateşi iade etmeyi kafasına koymuş bir grup barbar kahramanın serüvenlerine odaklanan epik bir macera.

📍 DiskDunyaTurkiye 📺 diskdunya_tr @diskdunya

Delidolu

delidolu.com.tr

📍 📺 📖 @delidolukitap
Delidolu Yayınları

ISBN: 978-625-7314-61-9

9 786257 314619